

Nr. 1

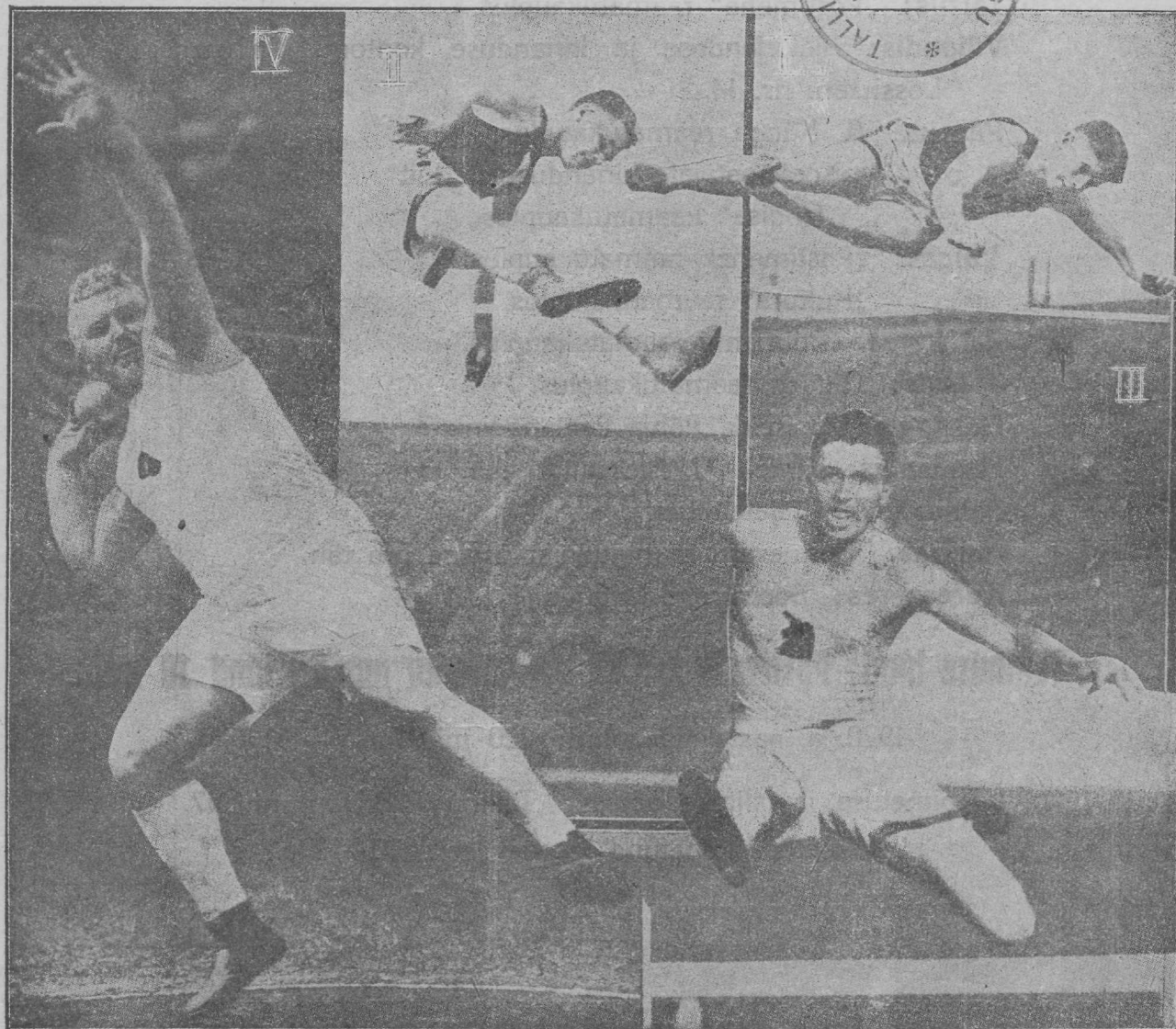
EESTI SPORDILEHT

2. AASTA-
KÄIK

TALLINNAS, 1921

B4320

Ameeriklased Antverpeni Olümpia mängudel

I. Templeton (kõrgushüpe). II. R.V. Landon (kõrgushüpe). III. Desch (tõkkejooksja),
(IV. Mc. Donald kuultõuge).

„Eesti Spordilehe“

üksikuid numbrid müüvad:

- Tallinnas:** Keisermanni raamatukauplus.
„ Mutso raamatukauplus.
„ Ploompuu raamatukauplus.
Tartus: „Postimehe“ raamatukauplus.
Viljandis: Ajakirjanduse ja kirjanduse kontor „Valgus“,
Lossi tän. nr. 14.
Pärnus: A. Kunga raamatukauplus.
„ Kooliõpetajate kirjandusüh. „Liit“.
„ „Uudise“ kaamatukauplus.
Valgas: „Postimehe“ raamatukauplus.
„ „Kultura“ raamatukauplus.
Rakweres: Priimanni raamatukauplus.
Jõhwis: Niggoli raamatukauplus.
Helsingis: A. Kukk, Põhja Esplanadink 7.
Haapsalus: Ikmelt, U. Aleksandri tän. 13.
Paides: Tarwitajateühisus „Iva“.
Narwas: Tamnevelsi raamatukauplus Ioa oru tän.
Kuresaares: Spordiselts „Harjutaja“.

Tellimise hind: Postiga kuus 23 mk. üksiku numbril hind 10 mk.

1920. a. aastakäigu hind: 120 mk. (nr. 1—15).

Toimetuse ja talituse adress: Tallinn Pikk tän. nr. 47.

: : Toimetuse kõnetund igapäev kella 10—12 p. : :

Talitus.

EESTI SPORDILEHT

II. aastakäik

Laupäeval, 15. jaanuaril 1921

Nr. 1-2 (16-17)

Kuulutuste hinnad:
Kaantel: 2 mark millimeeter
Tekstis: 4 marka

Eesti Spordileht ilmub kaks korda
kuus: iga 1-sel ja 15-mal. Toimetuse
ja talitus on Tallinn, Pikk tän. 47

Üksik nr. 10 marka
Postiga kuus . . . Mk. 23.—
Väljamaale . . . „ 50.—

Uus aasta.

A. Weis.

Uus aasta on tulnud. Ta toob meile uut elu, uut liikumist spordi-ilmas; igaüks tunneb tema märskendavat mõju ja tahab uue, kindla jõu ja rõõmsa meelega jälle tööle astuda. Ühes temaga peavad kõik tülid ja nägelmised lõppema; ta peab meid kõiki ühendama, sest rahuingel on maa peale tulnud, kes meie keskel sõprust ja headust laiali laotab. Katsume seda andi lahkesti vastu võtta, katsume endi vähemate wendadega hästi läbi jaada, sest wastasel korral võib kergesti wahesein tekkida, mis meid tülisse viib ja jäädavalt lahutada võib, nagu meie seda paljude teiste rahwaste juures näeme.

Seidame endi pilgud paar aastat tagasi ja vaatame, kuidas sport tol ajal oli. Minevik näitab, et spordiga sel ajal ainult mõned üksikud tegemist tegid, kuna laugelt suurem hulk pealtwaatajaks jäid. Müüid on juba karmis kogute pealtwaatajaid ümber ristitud ja iga aastaga sünnib neid rohkem ja rohkem. Uuest aastast alates võtku igaüks nõuks midagi harjutama hakata, kas või tiritamme kasvatamist, ja kui see tal fodus oma kambri hästi ei taha minna, siis astugu mõnesse jõustiku-seltsi, kus temale jelles esimest juhatusi antakse, ja kui tee jalge all on, küll siis juba lähed.

Meie kohus on spordi kohta tõsi lugupidamist rahwa seas laiali laotada, et iga eestlane enese kohuseks peaks millegis jõustikus midagi ära õppida. Jõustiku harud on nii laiad, et seal igale soovijale midagi meelepäralist leidub. Üks harjutagu ujutamist, teine suusatamist, kolmas maadlemist, neljas aerutamist, viies jooksu, kuues roni-

mist ja seitsmes kas või vormekoogu wendamist, sest iga liigutus, mis inimene teeb, on terwisele kasulik, iseäranis kui seda väljas märskel õhu käes saab tehtud. Sellel läbi saab inimese organismus elavamale tegevisele äratatud, ja elumarude vastu karsatud.

Rohkem ja rohkem peame endi sportlasi digele, aujale, loogilisele elule juhtima ja wurgutama; peame neid tugewateks ja terweteks kasvatama, sest ainult tugewate päralt on maailm. Iseäranis suurt rõhku tuleb noorte kasvatuse peale panna, sest nende peale weeretame kõik tulewikulootused; neist tahame ju aujaid ja elujõulisi riigikodanikke jaada.

Meie peame kõikide pahede vastu wõitlema, mis terwisele kahjulikud on. Seks peab kaasa aitama kõik meie rahwas.

Rahwa jõu tõstmise olgu meie lipufirjaks, mille alla meie kõiki koondama peame, ja iseäranis nõrku, sest neile on ju arsti waja.

Riivijäi harjutades ja töötades, suudame endile tugewaid Eesti poegi sünnitada, kes riiki jõuavad hoida ja kaitsta.

*

Sellele mehele kuulutan mina õnnistust,
Kelle süda on tugew ja murdmata!

Sellele mehel toon mina kiitust ja au,
Kes seisab, kui kalju mäsjawas meres;
Õegi siis, kui õnnetused teda ümbritse-
[wad,

Tõstab ta uhkelt ja julgelt oma pead!—

Uisutamine.

E. Siob.

Algajatele.

On abinõud korras, ja esimest korda lähete jääle harjutama, ärge siis unustage seda olukorda, et iga asja algus on raske, ja soovitavad tagajärjed tulevad alles hoolsa töö ja harjutuse kaudu. Ärge tundke endid mitte petetuna, kui esimesed sammud ei õnnesta, kusjuures jalad iga nelja kaare poole kipuvad. Alguses pöörake oma sõprade ehk tuttawate poole, kes uisutamises juba wilunud on, ja paluge toetust sõidus, ja näpunäiteid, mille lihtsaks weel natuke julgust võtate, ja kui siis olete mõned tunnid hoollega harjutanud, märkate kohe, et sõit edeneb, kus-

tõsta, kusjuures katsuda tuleb teda sõidujala lähedalt mööda tõsta. On edaspidi sõitmise ära õpitud, tuleb ülejala sõitmist harjutada; et wälimistel liiraua serwadel sõitmise areneks, mida järgmiselt tehakse: Kui sõidetakse näit. paremat kätt ringi, siis tuleb parem jalg iga kord pahemast jalast üle tõsta, jääle pannes, kusjuures keha tuntuvalt sisetpoole wiltu on, kuna pahem jalg parema tagant wälja tõstetakse ja parema kõrwal järgmise sammu juures maha pandakse.

Paremat kätt sõites tehakse ümberpöördult. Tagurpidi sõitmist tuleb järgmiselt harjutada: Seatakse keharaskus pahema jala peale, kusjuures jalad warwastest koos ja

Stokholmis toimepandavate Põhjamaa-rahvusvah. maadlus-võistlustest osavõtjad. Muude seas A. Kukk (Eesti)

juures järgmiselt tuleb silmas pidada: Hoo jaamiseks tuleb tõugata liiraua sisetpoole serwaga, kuid mitte liiraua otsaga, mis harilik wiga on algajate juures. Mõlemaid jalgu tuleb ühetaoliselt tarwitada ja katsuda võimalikult kauem jääle libiseda ühe jala peal, kuni hoog lõpul, ja alles siis tõugata uuesti. Silmas tuleb pidada seda, et liirauad püstjoones õiged oleksid jalgadega, kusjuures tuleb püüda wälimistel liiraua serwadel sõita. Keharaskus tuleb pärast tõuget kohe sõidu jala kandwuse peale asetada, kusjuures tähendatud jalg põlvest nõtkus ettepoole tuleb hoida, nõndanimetatud pehme põlv, mida aeglaselt tuleb siendada, kuid mitte täitsa sirgeks, et siis jälle järgmise sammu juures keha madalamale lasta. Tõuke jalg tuleb wäljafirutatult võimalikult kaugele taha jätta, ja alles sammulõpul ette

kandadest lahti olgu, parem jalg aga toetab sisetpoole liiraua serwaga jääle. Sarnasest seisakust sünnib äratõuge parema jalaga, ühtlasi ringi tehes pahema jala ümber umbes 180°; pärast seda asetatakse keharaskus parema jala peale ja äratõuge sünnib pahema jalaga jne., kusjuures keha tuleb võimalikult pöörata seljaga ees, wastawalt paremale ja pahemale poole kättega hoogu andes. On jarnasel kujul tagurpidi sõitmise ära õpitud, siis tuleb hakata tõuke jalga, pärast äratõuget jääle uuesti tõstma, kusjuures tagurpidi kaar (Hollandi samm, poogen) wälja kujuneb. Olbaks juba nõndakaugele, et wälimistel ja sisetpoole liiraudade serwadel osatakse sõita, edasi ja tagurpidi, siis võib juba kooli sõiduga algust teha, mille harjutamisel tuleb sihikindel olla ja järjekorraga kindlasti finni pidada.

Põhjamaade Olümpia mängud 1921 a. suvel Gesticse!*)

Viimasel ajal on ajalehtedes kirjutu-
ilmunud, kus väidatakse, et rahvas peab
tihemini „ijeeennast nägema“, peab korralda-
tama momente, kus rahvaliikmed juurte hul-
kadena kokku koguda võiksid, et ennast ka
massina näha ja sellest nii kui sisemist wai-
müstust ja usku enese sisse ammutada. Ei
jaa wist keegi eitada sarnaste wäidete tõepõh-
jal seisumist. Igapäewasesse ühiskondlisse
ellu on tarwis tuua elerust, midagi ebahari-
likku, muudu kiivistunud arusaamised ja osa-
wõtmised igagugujist üldisest rahmusliisist as-
just jääwad ikka loiumats, mis iieärans-
fahjulit praegusel ajal, kus Gesti nii kui mu-
henemiseas ja kõikide kodanikkude poolehoidu
ja kaastöötamist tarwitab.

Criti tähtsad oleks aga sarnased pidulikud
momentid siis, kui neil mitte üksi see silma-
pilgu tähtsus ei ole, waid juba kaugeleulata-
wam mõju kõikide rahwafihitide peale terwis-
hoidlises, moraalses ja kaswatuslises mõttes.
Mõtlen siin nimelt spordipidustusi juuremas
mastaabis, millel peale esimesena nimeta-
tud psühholoogilise momentid weel oma kaugele-
ulataw mõju spordilise huwi kõstmise peale
rahwa seas on. Viimasel aga, nimelt spordi
wastu huwi äratamisel laiemais rahwafihitid-
des, on praegu Gesticse esimene järgu tähtsus.
Selles sihhis on õige wähe tehtud ja kõik wõi-
malused kasustamata.

Üks nimetatud võimalustest oleks kõige-
pealt suurte, laialiste spordiwõistluste korral-
damine. Esimeses plaanis oleks mõeldawad
muidugi ülemaalised wõistlused. Need saaks
mitmekesisemad ja huwiäratavamad, kui
nüüd harilikud seltsidewahelised ühes linnas,
kuid mingisugust suurt, hoopis ennenagemata
ja suure tõusejõuga momenti nad wist lüua
ei suuda.

Teise oleks, kui korraldada laiapirrilised
wõistlused, millest osa wõtaks mitmed
maa oma paremate spordimeestega, kui
korraldataks Tallinnas n. n. „Põhjamaade
Olümpia mängud“, millest osa wõtaks Soome,
Rootsi, Norra, Daani, Gesti, Läti ja ehk
Leedugi. Viimased taks ei kuulu küll otsekohe
Põhjamaade hulka, kuid oma geograafilise
seisukoha poolest, nimelt Gesti lähem naab-
rus ja Baltimeri, oleks need kaasaletawad.
Wast võiks siin nimetada Saksamaadki.

Üli paistab hakatuses liig kaugelemin-
duna ja kättesaamatuna, kuid lähemalt järele
mõeldes ja kõiki asjaolusid läbikaaludes näe-
me asja hoopis teises walguses.

Kõige pealt, mis puutub kordaminekusse
nimetatud maade osawõtmise suhtes, siis ei
ole siin midagi kartta. Soome spordiringkon-

dades on asja juba püüdatud ja arwanist
awaldatud, et Soome ja ka teised nimetatud
maad asjast huwitatud on ja heameelega ette-
wõtet wõtaks, kui aga Gesti algatus teeks ja
läbiwõtmise tööd oma lenda wõtaks. Sellest
kõigest on siis asi läbiwõidaw.

Teine punkt, mis mitmekülgselt haruta-
mist wõuab ja asjas ka kõige tähtsam, on:
kuidas suudab Gesti sarnast suurt ettevõtet
läbi wõita ja kas wõid kõigepealt aineliselt kül-
lelt wastupidaw on. Mis kulufid tuleks
Gesticse lenda?

Iga maa kannab et. a spordimeeste reisu-
sõugi- ja muud kulud, nii et sellest küljest
Gesticse midagi kulude ei tuleks. Loomu-
likult siinil wastuwõtmise juures kulufid,
mis aga kuigi suured ei saa olla. Korteriüks-
mus ka wist peawalu ei tee, sest wõistlused
siinimwad suwel, kus koolimajad wabad ja
seks oisraibeks tarwitatawad.

Raskem küsimus on nüüd: kus wõistlusi
pidada? Tallinnas ei ole ühtegi korraldiku
spordiplatsi, kuhu ka wäljamaalasi ilma pu-
nastamat võiks wõita. Ja siin ei saa kahte
otjust olla: Tallinn peab omale ajakohase
spordiplatsi asutama. See ei pruugi ju kes
teab kui eestujulik olla, peaaft, et ta suure-
maid wõistlusi wälja kannataks. Siin on
muidugi raskusi wõita, kõigepealt just raha-
lisest küljest, kuid üle pä ä jemata taks-
tusi ei tõi hiks wist olla! Kui aga asjast
energiliselt ja waimustusega kinni hakata.

Ses asjas on muidugi kõige juuremad
kulud, kuid peame sellega rehkendama, et sar-
nane ettevõtte suurel arwul inimesi kokku toob
— juba wäljamaalt ei tule spordimehed üksi,
waid ikka suure hulga lõbureisijatega — ja
siit muidugi suuri sissetulekuid wõib saada
(kas wõi wäliswaluutas!). Ja peaaft: ega's
spordiplats ainult nendeks wõistlusteks ole,
tal on ju jäädaw tähendus. Ning wast ehk sel
kõmbel ongi võimalik soetada spordiplatsi.

Mis puutub lõpuks Gesti spordimeeste
esinemisse, siis siin wist sissetulekumist wõi
häbisesejäämist karta ei ole. Oma kodu on iga
spordimees parem, kui wõõrsil. Kujutage ai-
nult ette, kuidas Sojzmann marathoni wõit-
jana staadionile jookseb, wõi Alumberg wõo-
ramaalasi tuufeldab!

*) Põhjamaade olümpia mängud 1921. a.
peale on Daanimaaale määratud ja meie ar-
wates võiks jutt olla Balti mängudest. Si-
gem oleks kõnelda ka neist wast 1922. aastal

Nii siis — asi on läbi viidav. Tuleb ainult kohe tööle hakata. Jaanuarikuus on Eesti Spordiliidu kongress**) ja seal peaks asi üles võetama ja läbi harutatama. Ja kui vähegi huvi Eesti spordi vastu tuntakse, siis ei saa kahte vastust olla!

Tuleks kohe valida „Põhjamaade Olümpia mängude (või seda võib ka teisiti nimetada, kui just sõna „Põhjamaade“ ei sobi) komitee“, kes kohe tööle hakkaks, eeskava

**) 15. veebruaril peetakse Tallinnas Spordiliidule alluvate seltside ajemikkudekogu koosolek ära.
Toim. märkus.

wälja töötaks, kutsed saadaks ja koha peal korraldustööga filmapilt peale hakkaks.

Need Olümpia mängud tuleks muidugi täielise eeskavaga: kergejõustik, raskejõustik, jahivõidusõidud, meesport, jalapall, märgilaskmised jne.

Õnnelest on selge, misjulgune tähtsus on jarnasel ettevõttel terve rahvaelu peale, Eesti diplomaatlike tutvustuse peale ja spordi äratamise ja õhutamise peale.

Minult käed külge ja tööle!

Artur Kuff.

Helsingis, 6. jaanuaril 1921.

Georg Qurichi toolipõltn ja kuidas tema ilmatuulrats sai.

Georg Qurich on Eestimaa, Väike-Maarja kiheltonnas 10. aprillil 1876. aastal sündinud. Ta oli küll poisikesena nõrga termisega, kuid avaldas siiski suurt huvi vastu kehakultuuri harjutuste vastu. Keskuste tõstmist harjutas ta eriajal ilma plaanita ja tihti ta jalamahhi oma tuttawate ja sõprade juures, jett see oli ta wanemate tahtmise vastu. Lihti juhtus, et tema isa, kes tõstmist sugugi ei jallunud, tema pommid ära peitis, aga waitene Georg, kellel juba lapsepõlves suur tahtmisejõud oli, ei kaotanud juugust ja võitis, nagu pärastpoole näha saame, kõik tahtused ära.

Tallinnas koalis käies sai G. Qurich esimest korda elukutselisi jõumehi näha; teda huvitas nende tegewus ja ta hakkas ennast korralikult harjutama, ehk weel küll ilma selge plaanita, sest juhatus puudus. Teatawasti seisis ju sel ajal jõustik meie pool alles lapsekingades.

Esimest hoogu jõumeheks hakata andis temale 1890. aastal Saksamaa jõumeeste Lambergi ja Leitneri wäljaastumine Tallinnas. Ta sai nendega tuttawaks ja märkas warsti, et ta nende pommidega üsna hästi ümber käia mõistab. Tema hakkas nüüd plaanikamalt harjutama, tellis omale jõustiku lehti, kogus enese ümber oma jarnaseid noorimehi ja hakkas täiel hool nendega ühes koos mitte ainult tõstmise, waid ka maadlemise harjutusi pidama. See oli esimene edusamm Eesti jõustiku ajaloos. Nendest noortest meestest, kes seekord Qurichiga koos harjutasid, nimetame ainult kuulrats jaanud pärastisi jõumehi, nagu Bösberg ja Kalla, Wain (eestlased), jõustiku professor Andruschewitsch (isa poolakas, ema eestlane), era-atleet Höppener jne. Tõstmise pommide muretsemiseks puudus Qurichil esiotfa

raha, sest isa kui jõustiku wastane ei andnud selle jaoks mitte punast kopitutki, kuid Qurich leidis ka jinn nõu. Ündine maiasmoff, kes oma wiimased kopikud kompwekkide ja kootide peale ära raastas, sai kottuhoidutuks ja hakkas oma tasteraha hoidma, siis haras ta ije toolis kaies eratundrijo andma ja warsti olidki joowitud asjad faes.

Stoovide wahaeagadel restis harjutus maal, Qurichi harodus edasi. Kui rindlalt ta seal oma tahtmist labi wiis ja takistus-dest midagi ei hoolunud, olgu jinn mõni näitus. Uhei juwiel wahaeajal loeb Qurich lehtedest, et jounees Stahnke Tallinnas tugewaid mehi oma wastu mõitlusele kutjub. Tarwis on jinna sõita, võib olla ehk laheb õnneks kuulust meest ära mõita, aga kuidas? Isa selleks luba ega raha ei anna! Müüd oli hea nõu kallid, aga ka warsti leitud. Ühed naabri-possid tahtsid kalale ja wählile minna, Qurich tellis ennast nendega kaasa ja isa, kes juur wahijõber oli, ei keelanud mitte ainult oma luba, waid andis ka rikkaliku tasteraha talle kaasa. Kui juur oli aga ehmatuse ja imestuse, kui ta mõne päewa pärast poega suure wählifotiga koju ootab ja lehest loeb, et „poiss“ olla jounehke Stahnke ära mõitnud. Et kalapüüdjad mõlemalt poolt wanemate käest hea peapesu said, on mõistetaw. Qurich oli nimelt jõe äärde jõudes sõpradele seletanud, et temal olla Tallinnas kuiwal maal palju parem kala õngitseda kui wees, jättis sõbrad kalade juurde, tõttas lähedasse raudteejaama ja sõitis sealt Tallinna.

Kuidas Qurichil korda läks esimest korda wälja astuda, näitab järgmine lugu:

Needsamad Qurichi sõbrad, kalapüüdjad, olid ühe wäikese näitemängu kätte harjutanud ja tahtsid seda wersta 20 Väike-Maarjast etendada. Et eeskawa rikkalikum oleks,

tellisid nad Zurichi, et see ka mængust oja wõtaks ja kui jõumees oma pommidega wälja astuks. Zurich oli nõus, aga kuidas jälle sunna pääseda? Wanemad ei anna luba! Kuid sõna peab peetud saama! Koh, wõeti üks koolisõber ka nõusse, kes näitemängu koha lähedal elas. See tuli siis ühel ilusal päewal hobustega Zurichi wanemate juure ja palus, kas nad ei lubaks oma poega mõneks päewaks tema juure, et see teda ühes kooliasjas natuke aitaks. Seda lubati hea meelega ja mõlemad koolitõennad sõitsid lõbusas turjus minema. Sõjel aga tulid näitemängijad (Zurichi isa sõnade järele kometitegijad) ja panid ähtides ja puhkides salaja Zurichi pommid wanfrisisse. Pommid jättis Zurich kokkurääkimise järele rohuaeada. Teisel päewal, kui kogemata leiti, et pommid kadunud on, taheti juba politseile üles anda, et pommid warastatud on. Zurichi wanemad jäid aga rahule, kui üks sõbralik jepp seletas, et pommid tema juures on ja ta neile uusi krumisid teeb. Mõne päewa pärast tuli Zurich ka tagasi ja asi näis kõik korras olewat, sest saladus sai hoitud. Aga see kõik oli waihus enne tormi. Kes wõib aga ka ajalehtede kirjasaatjatega rehkendada. Ühel kenal päewal loeb Zurichi isa „Walgujest“, et tema poeg Georg olla „Einmanni Rajal“ kui rammumees hülgawalt wäljaastunud ja pealtwaatajate poolt suurt kiitust saanud. Koh nüüd läks pagan lahti, et Sumal hoidku!

Pärast koolide-waheaeaga harjutas Zurich ennast agarasti edasi ja äratas siis juba koolide ringkonnas oma suure jõuga rohket tähelepanemist. Kidurast poisikest oli tugew noormees saanud, aga weel ei wõinud keegi aimata, et temast kõige kuulsam ja tugewam jõustikumester maailmas saab.

Ühe aasta pärast lõpetas Zurich realkooli ja maailm seisis nooremehe ees lahti. Isa oligi juba temale koha ühes suuremas kontoris walmis muretsenud. Isa tahtis temast kaupmest teha — aga muna piüüab tihti kannaft targem olla!

Zurich oli juba mõne aja eest Peeterburi jõustiku-seltsi esimehega Dr. Krajewskiiga (jelleaja kõige parema atleetika tundjaga) ühendusesse astunud. See soowis Zurichi enne näha saada, kui ta tema kohta otsust anda wõib. Zurich sõitis 1895. aastal suwe hafatusel Peeterburi ja juba esimesel õhtul seadis ta kaks ilmatõstet üles. Järgmistel õhtutel wõitis ta Prantsuse maadlemisel kõik paremad wõitlejad seltsis ära. D. Krajewski soowitas Zurichile weel mõneks kuuks maale tagasi sõita ja Schweitzi wõõrdiitluses harjutada, mis Zurich ka tegi.

Sügisel, wõitluste hooajaks ilmus Zurich uuesti, ehk küll isa tahtmise wastu, Peeterburi. Sai kohe hea koha peale ja astus kohe wõiduteele. Nii sai siis Zurich elukutjelislers jõumeheks.

Juba tema esimesed wõidud tegid teda wähemalt Weneriigis ja kitsamal todumaal imeruttu kuulsaks. Esimesel aastal tunnistasid teda kõige tugewamaks jõumeheks Wene-maal; wõidurikas elu oli alganud. Üks auraha teise järele jadas ta pähe, et pärast hõbe- ja kuld-pärgadele teed ette walmistada. Yugemata kiitusekirjade, medaalide ja diploomide osalikeks on ta saanud. Jõumeeste selts on nii Wene- kui ka wäljamaal tema nime peale ajutatud. Keegi teine jõumees pole nii ruttu kui tema kuulsaks saanud, sellegil teisel pole nii palju austajaid, aga ka waenlasi, kui Zurichil.

Nüüd waatame jälle tema elulugu edasi. Pärast mõne hülgawa wõidu selleaegsete kuulsate jõustiku-tähtede üle nimetati teda „Wenemaa esimaadlejaks“. Selle aja kuulsused olid: Moor-Snamensti (endine Wene-maa esimaadleja), Pähler, (Ungaria champion), Sacken Schmidt (maailma esimaadleja), Robinet (Prantsuse esimaadleja), Tschalbasch (Türgi-Tatari esimaadleja Krimmist) ja mitmed teised. Tallinlastel on ehk weel meeles tema kokkupõrkamine kuulsa Rasso-Trioga, wõõrdiitlus Kosjinskiiga ja wõitlus 12 mehega ühel õhtul.

Aga ka tõstmist ei jätnud Zurich hooletusesse. Ta seadis ühe maailma-refordi teise järele üles, nii et teda warsti maailma champion-jõumeheks ja wiimaks esimeseks maailma-atleetiks nimetati.

Raskem, kui esimeseks atleetiks saada, oli temal maailma esimaadleja aunime ärasteenimine, sest seda antakse ainult rahwuswahelistel wõidumaadlemistel, peale aurahade ja rahalise taju. Aga ka sellega sai ta warsti joonde; oli tarwis wäljamaale sõita.

Ehk Zurich küll weel wäljamaal käinud ei olnud, oli siiski tema nimi seal juba tuntud ja lugupeetud, nii et kuulus Saksamaa jõustiku ajakirjanik Theodor Siebert mitmete seltside õhutusel Zurichile soowitas wäljamaale sõita. Seda tegi ta ka 1899. aastal. Ta sõitis kohe Msllebenisse, Sieberti kodulinna, kus ta aga esialgul üht rinnahaawa ligi kuu aega põdema pidi. Haawa oli ka wõitlemise juures Ameerika jõumehe Jafsoni läbi saanud. Weel parandamata haawast hoolimata läks tal korda Msllebenis jälle üht uut maailma-refordi üles seada. Teise wõõramaa rekordi seadis ta Praaga linnas, Böömimaal, professor Hueppe juuresolekul üles. Zurichi ilmarefordidest olgu siin

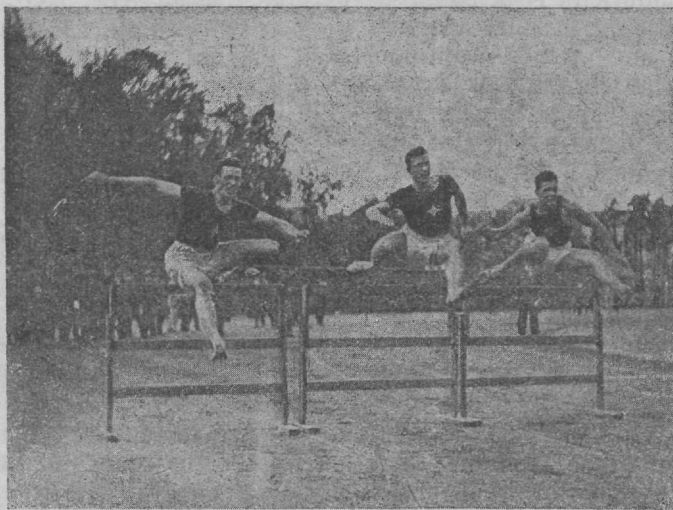
weel tähendatud, et tema oma wõdramaal wiibimise ajal wiimase 19. ja esimese 20. aastajaja rekordid ilmale löi. Enamiste iga riigi pealinnas, kus Zurich wiibis, nagu Wiinis, Berliinis, Pariisis, Londonis jne., on ta ilmarefordid löönud.

Suurt imestust äratas wäljamaal Zurichi tore ja suurepäraline wõitlusewiis. Kõige kuulsamad wäljamaa wõitluselangelased, nagu Cherle, Koch, Abs teine, Hitzler (türklaste ärawõitja) Beaucerois, Apollon, Calmette, bulgaarlane Petrow, inglane Cytlop, Kara Ahmet, Madrali, Murlah ja teised jõukuningad pidid ennaft temale alla and-

jes, kui ka tõstmises, et teda loeti Zurichi järgmiseks maailmas. Ka kaks teist Eesti jõumeest, nimelt Kanep ja Waher, on Zurichi juhatusel all omale kauni osawuse ja hea siisjetuleku-allika omandanud.

Wenemaal sai Zurich selle kõrge au osaliseks, et teda paluti keiserlikus Maria teatris etendust anda; selle eest annetati temale üks kallihinnaline, riigiwapi ja krooniga kaunistatud aumärk.

Kaukaasias Tifliisis wiibides 1908. aastal sai Zurich, raske haiguse peale waatamata, hülgawa wõidu. Teatavasti oli Zurich siis suremas haige, et pidi opereeritud saa-

Tõkkejooks J. I. K. rahvusvahelistel wõistlustel Helsingis, Vikholm, Hakulin, Klumberg.

ma. Ka siin oli Zurichi õnnetäht tõusnud, isegi riikidewalitsejad ja suekonnad awaldasid temale oma lugupidamist.

Esimest korda wõitis ta omale maailma esimaaadleja aunime Hamburgis 1900. aastal, uue aastajaja algusel, kuhu üle 40 kõige parema wõidumaadleja igast ilmakaarest kokku oli woolanud.

Peale Wenemaal tagajitulemist pakuti Zurichile niipalju heade tingimistega kontraktisid, et ta ei teadnud, kuhu pöörata. Kui ta kord Tallinnas wiibis, äratas tema tähelepanemist noor, aga kodumaal juba kuulus Eesti jõumees Aleksander Aberg. Zurich wõttis Abergi oma juure õpilaseks ja niisuguse tubli meistri juhatusel all omandas Aberg omale niisuguse osawuse maadlemi-

ma. Selle wõidu täheks annetati temale tore kuld, briljantidega ja kallikiwidega kaunistatud auwõõ.

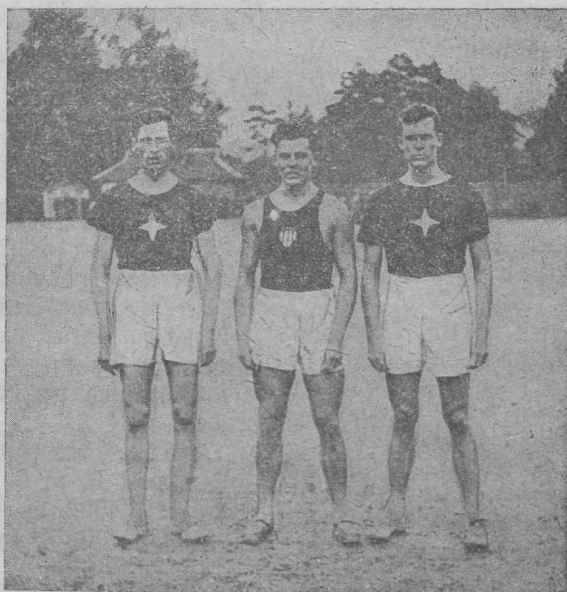
Nagu teada, hoidis Zurich kumbagi käega kaks tugevat hobust finni, see tähendab hobused said tema käemarte külge rakendatud ja siis pidid hobused tema käsi, mis ta rinna ees koos hoidis, katsuma lahti rebida. See pole tänini weel kellegil korda läinud. 1908. aastal sai kuninglik kõrgus Buhaara emiir sellest kuulda ja walis oma kaamelite karjade hulgast kaks kõige tugewamat wälja ja andis Zurichile nõu nendega oma jõudu proowida. Ka see katse õnnestas Zurichil; ei kaamelidki juutnud Zurichi käsi lahti rebida. Imestanud emiir kinkis Zurichile mälestuseks need kaamelid ja annetas peale selle weel briljantidega ilustatud autaha.

Et Zurich mitte ainult maadlemise ja atleetika-põllul meister ei ole, tõendab see lugu, et tema male- ja biljardi-wõidumängimistel kuuljate autoriteetidega tihti esimesi auhindasid on omandanud, mis temale annetatud medalid tõendavad.

Ka ühes teisesasjas paistab Zurich teiste jõumeeste hulgaft üsna filmatorfavalt wälja, nimelt hea koolihariduse poolest ja osawa keeletundjana. Tema kõneles peale kohaliste (Baltimaa) keelte weel ladujalt 10 keelt.

Zurichi läbi jäi Prantsuse maadlemise wiis hoopis teise näo ja temaga ühes ka igal pool tuttawaks. Endised maadlejad tundsid waewalt 10—20 wõtet, nüüd on neid kümme ümber keskimestel maadlejatel tuttawad, parematel aga weel rohkem.

Zuricht tore kehahitus meelitas palju kunstimaalijaid ja kujurainjaid tema juures oma kunsti proowima. Kuuljamad on nende hulgas professor Gueppe — Praagast, professor Wegas — Berliinist (kuulus Wismarki aujamba looja) ja mitmed teised.

10 wõistlus J. E. K. rahvusvahelistel wõistlustel Helsingis. Vikholm (III. auh.), Klumberg (I. auh.), Hakulin (II. auh.).

Ühest asjast ei tahaks ka waikides mööda minna — Zurich oli läbi ja läbi karstlane. Nähtus, mis väga harwa artistide juures ette tuleb. Zuba lapsest jaadik oli ta alkoholi weriwaenlane; kus temal ta wäheste aja pärast wõimalik oli, seal katjus ta karstust laiali laotada, pidas karstuse-feltsides õpetlikka ja tuumakaid kõnesid, toetas wõimalust mööda karstuse-felstijid ja laotas karstuse kirjandust laiali. Et Zurich peale selle ka weel korralikult elas, siis mõjus see ka muidugi selle peale, et ta niikaua oli suutnud ennaft oma wõimise tipul hoida ja et, raskete haiguste peale waatamata, tema jõud ei kahanenud, waid weel juure kosus.

Neid tõtti nimetada wiiks liig pikale. Meie kuulsa suguwenna, kujurainja Adamsoni töö (Peeterburist), mis Zurichi raidkujut atleetina kujutab, wõitis 1905. aastal St.-Louis'i maailma-wäljanäitusel esimese auhinna. Lugemata kordadel wõitis Zurich meesterahwa kehailuduse wäljanäitustel, mis Wene- ja wäljamaal toime pandi, alati esimesed auhinnad.

Juure wõib weel lisada, et Georg Zurich ka teistes maadlemise-wiisides osaw meister oli. Nii oli ta Schweitzi wõõwõitluses kuuljaid wastaseid, nagu Pytlasinski, Koszinski, Bader ja teisa oma alla surunud. Tallinnas jäi temal wõõwõitlus Solowjewiga 20 minuti pärast pooleli, sest need, kellel wõim oli,

ei lastnud võitlust edasi jätkata, kartes, et nende „pailaps“ Solowjew alla langeb. Lurichil hoopis tundmata Persia võitluses võitis ta selle maadlemise-viisi kuninga Staroschwili täiesti ära. Türgi ja Türgi-Tatari võitluses pole ta oma meistrit leidnud, vaid on selle maadlemise-viisi kuulsanõu esitaja neeger Murzuki 7 minuti jooksul ära võitnud. Tallinlastel on ehk veel meeles, kui ruttu ta kuulsa hindulase Rahutaga India võitluses walmis sai. Kardetawas Ameerika-wabawõitluses pani ta Roeberti ja Jakseni täielikult maha. Et ta ka kuulsa Jaapani dshiu-dshidshu võitluses osaw on, tõendavad ta võidud Jaapanlaste Sarafini ja Yufis-Tani üle. Muudugi mõista, et Lurichil kui sündinud eestlasel Eesti võimlemise-viisid mitte meelest ära pole läinud.

Nii oli siis Lurich kõige mitmekesisem atleet ja võidumaadleja, kes mitte ühe ainu atleetika-haru juure seisma ei olnud jäänud, nagu jeda pea kõik teised teemad.

Sel ajal aga, kui Lurich juba esimeheks Wenemaa champion-atleetiks ja wähe hiljem ka üleilmsele championi au siise tõsteti (1898. aastal), olid tema kehameetodid järgmised:

Pikkus	175 cm.
Räewars	31 "
Biceps	33—37 "
Kael	43,5 "
Kints	57,5 "
Kind	114—118 "

Raskus 82 kilogrammi (200 naela), alasti.

Wäljamaalt.

Peale Antwerpeni Olümpia mängude peeti Stockholmis 5.—7. detf. esimesed suuremad rahwuswahelised raskejõustiku võistlused ära. Osa võtsid peale rootslaste: neli sakslast, neli norralast, kolm daanlast ja neli soomlast.

Technilised tagajärjed:

55 kg.: — 1. L. Klonen (Soome). 2. G. Linstrand (Rootsi). 3. Melin (Rootsi).
60 kg.: — 1. F. Svensson (Rootsi). 2. A. Nevelius (Rootsi). 3. R. Grandin (Rootsi).
67 ja pool kg.: D. Friman (Soome). 2. L. Tamminen (Soome). 3. L. Ström (Norra).

75 kg.: 1. S. Lindberg (Rootsi). 2. E. Kristensen (Daani). 3. R. Bohm (Rootsi).

82,5 kg.: 1. L. Petens (Rootsi). 2. R. Oksa (Rootsi). 3. E. Meyer (Saksa).

82,5 kg. (üle): 1. E. Rosenqvist (Soome). 2. E. Larsen (Rootsi). 3. G. Lindqvist (Rootsi).
F. W.

13.—14. nov. 1920. peeti Tampere (Soomes) rahwuswahelised raskejõustiku võistlused ära.

Technilised tagajärjed:

60 kg.: 1. W. Salonen. 2. A. Salonen. 3. R. Ruffasniemi.

67 ja pool kg.: 1. O. Oksanen. 2. Th. Gentilä. 3. L. Kauppinen.

75 kg.: 1. S. Sjöberg. 2. R. Vari. 3. L. Luonenmaa.

75 kg. (üle): 1. R. Kaipio. 2. R. Puranen. 3. O. Meisvori.
F. W.

Põhjamaade esivõistlused.

Daani spordiliidu 25-aastase juubeli puhul peetakse põhjamaade esivõistlused 1921. a. Daanis ära. Senni on Põhja liitu vastu võetud järgmised rahwused: Soome, Rootsi, Norra ja Daani.

Võistlused peetakse järgmistes spordihaarudes:

Boks. Korraldatakse Daani bokserite liidu poolt 5. ja 6. weebuaril 8 kaalus ja nimelt: 50,802 kg., 53,524 kg., 57,152 kg., 61,235 kg., 66,678 kg., 72,574 kg., 79,378 kg., ja üle 79,378 kg.

Võistlus on boksimises 3 roundis. Kaks roundi, igaüks 3 minutit ja 1 neli minutit. Kui võistlus tagajärge ei anna, antakse lisaroundid a 2 min. Iga roundi wahel puhkeae 1 minut.

Igast rahwusest on lubatud kaks osawõtjat igas kaalus jaata.

Maadlemine. Korraldatakse Daani raskejõustiku liidu poolt 9. ja 10. weebuaril kunes kaalus, kuni 55 kg., 60 kg., 67 ja pool kg., 75 kg., 82 ja pool kg., ja üle 82 ja poole kg.

Osa võtta võivad, nagu boksis, igast rahwusest 2 meest kaalus.

Wesklemine. Korraldatakse 7., 8., 9. ja 10. weebuaril f. a. mees- ja naisosawõtjatele.

Wõimlemine korraldatakse 11., 12. ja 13. weebuaril järgmistes grupebes:

a) Meeswõimlejatele (osawõtjate arv mitte alla 15).

b) Naiswõimlejatele (osawõtjate arv mitte alla 20).

b) Allaerialistele (osavõtjate arv mitte alla 20).

e) Vanameestele (üle 40 a. vanad ja arv ei või olla alla 15).

f) Üksikvõistlus hüpetes ja rööbaspuudel.

Ilujooks 12.—13. veebruaril 1921.

1. Meesvõistlus. Koolinumbrid: N. 3, 8 ab., 16, 19 ab., 22 ab. Wabajooks 4 min. Punktide arv: Koolijooksus 102, wabajooksus 60 (kaswataja — koefits. 5). Summa 162.

2. Meesvõistlused: Koolinumbrid: N. 13, 15, 16, 20 ab. 32 ab. 40 ab. Wabajooks 5 min. Punktide arv: Koolijooksus 156, wabajooksus 96 (kaswataja 8). Summa 252.

3. Paarisjooks.

Waba sõit 5 mt.

Põhjamaade juuniorid võistlused peetakse 1. kuni 17. juulini Daanis ära.

Kergejõustik	2., 3. ja 4. juulil.
Jalgpall	1., 2. ja 3. "
Golf	3. "
Gokkei (maa)	6., 7., 8. ja 9. "
Kriket	6., 7., 8. ja 9. "
Sõjaväelaste sport	8., 9., 10. ja 11. "
Ratsutamine	5., 6. ja 7. "
Sõudmine	15., 16. ja 17. "
Lasimine	2. ja 3. "
Ujumine	10. ja 11. "
Wõrkpall	8., 9. ja 10. "
Kaskujetõstmine	1. ja 2. "

Eesti Spordi-liidu teated.

Talvise 1921. a. hooaja võistlused kiir- ja ilusõidus, jääpallis ja suusatamises määrati järgmiselt:

Ja a n u a r:

16. „Kalew“ Tallinn. Harjumaa esivõistlused jääpallis.

22. ja 23. „Sport“ Tall. Eesti esivõistlused kiiruisutamises.

„Sport“ Tartu — iluuisutamise võistlused.

W e e b r u a r:

6. — „Sport“ Tartu. Võuna-Eesti esivõistlused kiiruisutamises.

„Kalew“ Tallinn. — Harju maakonna esivõistlused iluuisutamises.

12. ja 13. „Kalew“ Tartu. Kiiruisutamise võistlused (Tartu maakonna esivõistlused).

„Kalew“ Tallinn. Harju maakonna esivõistlused kiiruisutamises.

20. — „Sport“ Tallinn. Jääpalli võistlus. — Eesti esivõistlus.

„Kalew“ Tartu. Iluuisutamise võistlused, Tartu maakonna esivõistlus.

27. — „Kalew“ Tartu. Kiiruisutamise võistlused (lahkised).

Eesti esivõistlused iluuisutamises ja suusatamises peetakse Tartus. Esimesed „Kalewi“, teised „Spor-

ti“ korraldusel. Võistluste päevad jäid esialgu määramata.

Iluuisutamise kava 1921. a. hooajaks kinnitati järgmiselt:

Ülemaalistel võistlustel:

Meesvõistlejatele: N. 8 a. b., 15, 19 a. b., 22 a. b., 25 a. b. Nõutav punktide arv 144. Wabasõidu aeg 5 min. Summa 108 koefit. (kaswataja 18). Üleüldse 252 punkti.

Maisvõistlejatele: N. 1, 2, 3, 5 a. b. ja 7. Summa 36. Wabasõit 3 min. Punktide arv 27. Koefit. 4,5. Üleüldine summa 63.

Paarisõit segapaaridele:

Maakonna võistlustel:

Meesvõistlejatele: N. 1, 2, 3, 4, 5 a. b., 10, 14, 18 a. b. Punktide arv 108. Wabasõit 5 min. Summa 81, koefit. 13,5. Koffu 189.

Maisvõistlejatele: N. 1, 2, 7 ja 10. Summa 24. Wabasõit 18. Koefits. 3. Koffu 42 punkti. Paarisõit — segapaarid.

Wabasõidus tuleb võistlejatel enne võistlust kirjaliku kawaga ülemkohtunikule esineda.

Sportlased!

Ärgu puudugu kellegil Eesti Spordi lipuke — sest selle ostmisega võimaldate Eesti osavõtmist järgmistest Olümpia mängudest.

Koolide ning Spordiseltside raamatukogud ja lugemisetoad tellige

„Eesti Spordilehe“

1920. a. aastakäiku.

Hind (№№ 1—15) 120 mrk.

Las kaswame me
tõusew sugu!

„Eesti Spordilehe“ noorsoo
kaswatusline osa.

Eesti Boy-scout

Eesti boy-scoutide organisatsiooni
„Noorte seppade“ ajakiri

Tegew toimetaja E. Tuulik

№ 4

15. jaanuaril 1921. a.

№ 4

Eesti girl-scoutide fennine taktika.

Kohe peale jeda, kui Eesti boy-scoutide „delegatsioon“ Londonist Jamboree'lt tagasi tuli, lahkusid girl-scoutid endisest ühiseft malewast. Põhjuseks 'olid, nagu girl-scoutid ije teatasid, lahkuminewad ülesanded girl- ja boy-scoutide wahel. Nende fennine boy-scoutidega ühestöötamine olla täiesti walel alusel asunud, millest loobuda tuleb. Peale selle minewat nad nüüd „U. M. C.“ (Ameerika Kristliku noortemeestefeltsi) ülemjuhatusse alla, selle põhjusena ette tuues, et nad sealtpoolt mänguplatsid ja koosoleku-ruumid tarwitada saawad.

Et girl-scoutid ühiseft malewast lahkusid, oli täitsa ettenähtaw ja loomulik. Et nad aga nüüd „U. M. C.“ poolt abi läksid otsima, see tundub walusana.

Kas tõesti meie girl-scoutid omale mõnda jõulifemat Eesti nais-wõimlemise õpetajat, sportlast wõi pädagoogi poleks leidnud, kes nende juhatamise enda peale oleks wõtnud. Wõi awatlesid neid ameeriklaste maksuta platsid ja koosoleku-ruumid. Wõi on siin wähe rahwustunne süüdi, et peeti paremaks „U. M. C.“ Saksa ja Põhja-Lääne armee prouafelti, neid paremine oma juhatajaks usaldades kui Eesti oma pädagooga?

Ja nüüd kannawad meie Eesti girl-scoutid finiseid riideid ja helesiniseid kaelaside-

meid, mis on puhas koopia Inglise nais-scoutidelt.

Kas siis tõesti iga wäikeft kui asjakeft teistelt peab laenama ja kopeerima? Kui Inglise girl-scoutid kannawad scouti „liilia“ ajemel ristittheina tähte, ega see siis weel ei tähenda, et ka meie girl-scoutid just niisugust märki kandma peawad ja kui neil helesinine kaelaside on, miks siis ka meil see just niisugune peab olema. Kas tõesti meis nii wähe omapäralsuse tunnet peitub!

Meie girl-scoutid teewad siin samasuguse wea, nagu meie boy-scoutidki, kes kopeeriwad Wene boy-scouta, ja arwawad, et üle ilma boy-scoutid sarnast wormi kannawad. Nüüd nägid aga need, kes Inglismaal Jamboreel käisid, et see asi fugugi nii ei ole.

Boy-scoutid on aga sellest weast üle saanud, ajutades uue boy-scoutide organisatsiooni nimega „Noored sepad“. Loodame, et ka Eesti girl-scoutid neile selles asjas järele tulewad endid wõdraste hoolekandest lahti ütlemad ja omale uue Eesti nais-scoutide organisatsiooni loomad, mille eesotfas enam muudugi Saksa ega Wene prouafetjed ei seisa.

Eesti nimel asuge töö juure Eesti omapäralsuse tähe all, iseenda kaswatamiseks ja arendamiseks!
„Noor sepp“.

Boy-scouting Eestis.

1917. aasta jürijel tegi esimesi katseid boy-scoutide organiseerimisega Eestis Anton Dunapuu.

Hoeglaste kommertskoolis (nüüdne 2. realkool), kus ta tol ajal turniõpetajaks oli, kutsus ta esimese Eesti boy-scoutide rühma ellu. Ehk asi küll mõdras oli, suutis ta siiski noortele scoutingu põhjendusi ja kasutuslikka sihata ära seletada, kutsudes neid kaasa ühiskondlikele tööle. Noored, kes muudugi igale uuele algatusele rõõmuga vastu tulid, tulid ka scoutingule rõõmuga vastu.

Peäraniis huwitav oli see, et ka waned õpparid kui asjast huwitatud hulka astusid ja ühtlasi juhtiwale kohtadele asusid. Algatus oli pandud ja näis dige lootustäratav olewat. Katusa aega pärast jeda kutsus ta ka Tallinna Peetri realkoolis, kus ta jamuti turniõpetajaks oli, 2. Eesti boy-scoutide rühma ellu. Asjale oli alus pandud ja näis ka edenewat. Juba ajutasiid kommertskoolis asuwad scoutid endale töötoa, raamatukogu ja lugemistoa, nõutasiid klubiruumid ja muud tarwiduseid sinna juure.

Kuid ka realkooli scoutid ei tahtnud teisest maha jääda, waid hakkasiid niijamuti asja korjama, nii töötoa kui ka lugemistoa jaoks. Ja asi näis tõesti hästi edenewat.

Olles 3—4 kuud töötanud, kutsus Anton Dunapuu teisel jõulupühäl kõik scoutid enda korterisse, kus neile omawaheline koosolemine oli korraldatud. Scoutid esinesid ülewaadet tundes oma jennistest tegewusest ja edaspidisest ülesannetest scoutingu alal. Ohtu läks muudugi wäga lõbusalt mööda, sest noored teadsid ju, et nende kõige parem sõber nendega ühes on.

Ohtult lahkudes, lubati weel suurema jõu ja energiaga töö juure ajuda, et algatud töö ka tõesti lõpuni miia.

Nii wenisid kuud kuude järele, ilma mingisuguse pöördeta.

Kuid siis tuli pööre, mis ka scoutingu wiis selle igapäewasesse poliitilisse labürinti. Nimelt, 24. weebbruaril, kui Eesti end iseisewaks kuulutas, marsisid ka esimesed Saksa wäeosad Tallinna. Mõningad näbald peale nende stiajõudmist, kui nad juba mõningaid korraldusi olid suutnud teha, anti Tallinna linna komandandi poolt 1. Peetri realkooli walitjusele teada, et ta filmapilkkest boy-scoutide organisatsiooni oma kooli juures ära kaotaks.

Sellega oli surmahoop antud noortele, alles ellutärganud Eesti boy-scoutidele. Nii lootustäratavana, nii kujukana oli see noortele paistnud, ja nüüd kisti nad juba sest noorustööst kõrwale; see oli noortele walus.

Kuid nad pidid tahes wõi tahtmata tööst loobuma. Asjad, mis olid wäheste aja jooksul kogutud, lihtwideriti, ja aanti omanikkudele tagasi. Nii oli asjale täielik lõpp tehtud. Ja ei jäänud enam muud üle, kui soowida: „hinga rahus, ja neljakuuline laps!“ Kewadele järgnes juwi, noored, kes olid lootnud, et nad nüüd rõõmuga wabasest loodussest wõiwad walguda, puistates endast talwist loidust ja kuuwa koolielu, ja wahetada jeda elurõõmsa scoutide laagrieluga, otisid asjata muntust.

Suwele järgnes sügis. Näleegi asusid kõik noored wainlike töö juure, filmis aga kurbtus, kustunud kõik elurõõm. Nad olid sellele sunnitud. Nende rinnus mäsasiid tuhanded tunded, nende silma kerksid tuhanded pildid aegadest, kus seesama raudne ruskas meie esiisade seljas luupainajana oli tantsinud.

See oli küll hirmus, kuid meelt heita oli wara, weel leekis iga noore hinges armastus kodumaa vastu, lauliku sõnade järele: „Las kasvame, me tõusew sugul jne.

Ja mehikelt waatasid ka noored scoutid tumedale tulewikule vastu. (Järgneb).

Esimene abiandmine.

Kõige tähtsam haru scoutingu tööpõlul on elupäästmine ja esimene abiandmine, sest õnnetused juhtuwad igalpool ja igal ajal, warem wõi hiljem tuleb kõrd igal scoutil õnnetuse tunnistajaks olla ja hea oleks, kui ühtlasi abiandjaks. Selleks, et niijugustel juhtumistel kasulik olla, peab olema „alati walmis.“*)

Ütski scout ei tohi esimese abiandmise, kui tähtsujeta asja peale waadata, sest sage-dasti tuleb õnnetuma eest arsti tulekuni hoolt

kanda, et haigus wahapeal ei halweneks, millest ka kogu haiguse käik ära oseneb.

1. Werejooks.

Hakkame werejookuga peale. Werejooks on sijemine ja wälimine. Werejooks üleüldise

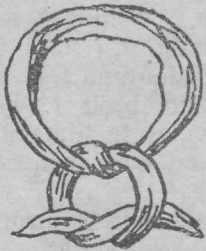
*) Scoutide hüüdsõna on: „Ole walmis!“ — millele scoutid wastawad: „Alati walmis!“

tekitab merefoonte katkemisest, mis igas haavas ette tuleb.

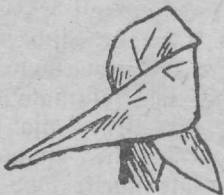
Sisemiste haavade puhul, mil õnnetul suust verd välja voolab, tuleb arsti tule-

jääkott panna. See on ka teelusikatäis soola külma vees julatatult (1 klaas) sisse anda. Kui aga veri tumene on, siis tuleb ta kõhust. Rinna alla tuleb panna külma vees sisse kastetud rätik. Peab katsuma ihuaha harjaga hõõrudes ärritada ja jalgu soendada, et veri enam naha alla ja jalgadesse valgus.

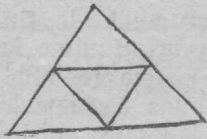
Rinna verejooks tuleb enamasti nina peale löömise, kuid on ka vahel mõne sisetõve haiguse märgiks. Haiget tulevad pigistavad kehafatted lahti päästa. Haiget tuleb liikumatalt istuma panna, pea külmas ja käed külma taga. Näolad kompressid nina ja

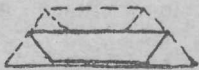
Scouti kaelaside haavade sidumiseks.

Scouti kaelaside käe sidumiseks.

Kuivas kaelasidet kottu panna.

Scouti kaelasideme eesmine võte käe sidumiseks.

Werejooksu kinnipidamine.

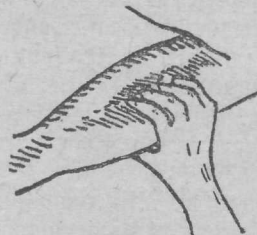
Scouti kaelasideme eesmine võte — teine võte.

Kaela haav.

Werejooksu kinnipidamine käe sees.

Käe haav.

Rüda pead kinnistada pea haava juures.

kuni jääd mäikeste tükkidena, ehk natukehaaval äädikaga segatud mett sisse anda. Pigistavatest kehafattedest (vöö, krae, kinn) tuleb haige vabastada. Haiget tuleb rahustada ja julgustada. Kui veri vahutav ja helepunane on, tuleb ta kopsuhaavast. Haigetele tuleb rinnapeale külma vees kompress ehk

külma peale. Sisse hingata tuleb ninast, välja hingata suust.

Wedelikka ninasse tõmmata ei tohi, sest see lootab tarretamahanud vere uuesti lahti ja tekitab uut verejooksu.

Wälmine verejooks tekitab lõike-, pistet-, löögi- ja kinnihavades. Kõik need haavad

jagunewad omakorda tapilaarseteks (juuks-
soonelisteks), tõmbsoonelisteks ja tuiksoone-
listeks haavadeks. Kõige pealt tuleb haawa-
tud koht ettevaatlikult riiefest wabastada.
Abiandjal peawad käed ja küünealused pu-
hastatud olema. Käsa ja haawa ennast tu-
leb karbolimeega üle walada — pisielukate
jurmamiseksi. Juukssoonelise haawa peale
ilmub weri ainult õhufese korra. Lõik
marlet tuleb mitmekordselt kokkupandult
bor-wette kasta ja haawa peale nii panna, et
haawa serwad hästi koos seisaksid. Selle
peale tuleb panna kord kuwa, hügrooskoobi-
list matti ja haaw puhtate sidemetega kinni
siduda. Tõmbsoone haawast woolab ühesu-
guse joana tume-punane weri suuremal hul-
gal, ja on juba elule kardetaw. Et tõmbsoo-
nes weri aeglaselt jookseb, siis aitab siin sage-
dasti ka samajugune side, kui juukssoonte ha-
wamisel. Wastasel korral tuleb kehajagu

altpoolt haawa were juurewoolu takistami-
seks kinni siduda ja õnnetu wiibimata arsti
juure toimetada.

Tuiksoone haawast purtskab weri süda-
me tuisumisegega taktis hele-punase joana
välja. Siin on abi iseäranis ruttu waja,

Scouti kaelaside werejooksu kinnipidamiseks.

muidu ähwardab werest tühjakswoolanise
hädaoht. Haawa peale tuleb panna puhas
side, ja wigastatud kehaoja tuleb pealtpoolt
haawa tugewasti kinni nõõrida, et weri haa-
was tarretada saaks. Haawatud liiget ei tohi
üle kahe tunni kinninõõritult pidada, muidu
jureb ta were puudusel ära. (Järgneb.)

Laager ja laagri elu.

Wene keelest G. R.

Wõib juhtuda, et sel ehk teisel põhjusel
teil riidest telki tarwitada ei ole, aga sellegipä-
rast wõite laagri-elu elada, sest telki ei ole
raske iseendale walmistada.

Telgi ehitus.

Maasisse lüüakse kaks keppi, mille ülemi-
sed otsad kaheks harunewad. Harudest läbi
pannakse puuritu, mille wastu terwe rida õffi
toetatakse, jämedamad otsad ülespoole, umbes
450 kr. all. Tarwiduse korral wõib õffi ridwa
külge kinni siduda. Tühjad kohad, mis õkste
wahel jääwad, täidetakse wäiksemate õkste-
ga, sõnajala lehtedega, õlgedega, ehk millegi
muuga. Riisugune pooltelk on tuule wastu
juurepäraline kaitse. Kui selkõnbel kaks teist
poolt ka kinni katta, siis saab sellest uhke telk,
milles 3—4 poisist julgesti wõiwad öö möö-
da saata. Kui wõimalik on liikuma aia kaks
oja saada, on töö weel kergem: on tarwis
neid ridwa wastu toetada, ülevalt kinnitada
ja küljeaugud millegiqaad kinni pöimida.

Weel kihtsam telk saab järgmiselt tehtud:
lõigatakse ritw, toetatakse puu najale ja seotakse
ta külge kinni. Sellejärelse kaetakse
õkstega, õlgedega, sõnajalgadega ja muu kraa-
miga.

Kui ka ritwa käepärast ei ole, wõib nii ta-
litada kui seda teewad Lõuna-Aafrika päris-
maalased: tuleb kokku kuhjata õffi, rohku ja

muud prahti mitte wäga kõrgesse wallisarna-
sesse kuhja, mis loogana lähaks, hobuseraua
taoliselt. Wahtise otja poole tuleb tuli ules
teha kuna kinnine pool wäga head tuulewarju
pakub.

Teised teewad telkijid järgmiselt: lööwad
mulla sisse püsti ringis hulk paendumaid õffi
paenutawad otsad keskelt kokku ja köidawad
ühte. Sellega on telgi tere walmis. Peale sel-
le põimitakse tere õkstega niikaua, kuni ta'st
õige algupärane ümmargune linnupuur wäl-
ja tuleb; selle katawad nad õlg-waipadega
ehk jälle õkstega läbipõimitud õlg-pundar-
dega.

Bunanahksed indiaanlased teewad oma
„tii-pii“ mitme ridwa abil. Ülevalt seotakse
ridwad koonusetaoliselt ühte. Ümberringi
kaetakse ridwad purjeriidega. Gemalt waada-
tes on ta täiesti ümmarguse telgi farnane.

Nende omatehtud telkide ehitamisel tuleb
hoolega tähele panna kahte asjaolu:

1. Waadata, kustpoolt tuul puhub, sin-
napoole telgi kinnist külge asetades, kuna tu-
li teisele, lahtisele poolele tuleb teha.

2. Tehes telgi katust õkstest ehk pilli-
roost, tuleb ehitada nii, kuidas sindli katust
tehtakse, s. t. — algades altpoolt, et ülemiste
õkste otsad aseneksid alumiste peal, kuid mit-
te mingil tingimisel ümberpöärdult. Muudu-
hakkab weisi ojana läbi katuse jooksuma.

(Järgneb.)

Tarvilikumad teadmed boy-scoutidele.

Scouti terwtitus.

Scout tõstab poole saljuuti juures parema käe kolm sõrme üla juure, hoides väike sõrmega pöialt finni.

Mille tähendus oleks:

- 1) Kohuse täitmine isamaa ees.
- 2) Teha kõik et ligimest aidata.
- 3) Scouti lastusi ääta.

Scouti terwtitus.

Terwtituse seadused.

§ 1. Scout on kohustatud igale vastu tulewale riigi kõrgemale ametnikule (näit. peaminister, kindral jne.), siis weel riigi lipu ülestõstmise juures ja Eesti scoutide päälitule, seisdes au andma, tõstes kätt otse ette (tähendab täis saluut).

§ 2. Scout on kohustatud saluteerima igale möödaminewale päälitule.

Scouti warustus.

Igal scoutil peab olema:

1) Scouti kepp.	5) Taskuraamat.
2) Wile.	6) Nuga.
3) Kompas.	7) Katel.
4) Weenõu.	8) Seljatott.

Igal salgale peab olema:

1) Sanitaari ranits.	4) 3 labidab.
2) Umbruskonnakaart.	5) 3 kirwest.
3) 2 signaali lippu.	

Salutskäigule on igal ühel tarwis kaasa wõtta peale selle weel järgmist:

1) 1 paar sukke.	6) 1/4 n. suhkrut ja 4 j. teed.
2) Keep (ehk jakk).	7) Konserwisi.
3) Seep ja käterätik.	8) 1 tahwel foto-laabi.
4) 3 ninarätikut.	
5) Kuuwikuid.	

Kroonika.

Eesti boy-scoutide worm ja warustus.

Scouti worm.

Kaabu.

French.

Pluus.

Püksid.

Talwe müts.

Esimene üleriikline Eesti boy-scoutide kongress.

Esimene üleriikline Eesti boy-scoutide kongress kawatsetakse weebbruarikuu keskpaigas Tartus loftu kuisudo.

Seltööd on käimas.

Tähelpanuks Tartu boy-scoutidele.

Nagu ustawalt poolt kuulda, olla Tartu boy-scoutide organisatsiooni etteotsa asunud keegi endine Tallinna boy-scout A. Tols, kes Tallinna boy-scoutide malewast korratu ülespidamise pärast wälja on heidetud.

Sellepärast palun etteawaatust igasuguste ettetükkiwate elementide eest.

„Pealtwaataja“

Kirjawahetus.

Üks asjast huwitatud.

- 1) „Suomen Urheilulehti“, Helsingi.
- 2) „Työväen Urheilulehti“, Helsingi.
- 3) „Sporting life“, London.
- 4) „Idrottsbladet“, Stockholm.